

ringen af Besætning og Inventar. Men hvorledes skal Aflysningskommissionen kunne bestemme, hvad der for Tiden vil være den rette Vurdering efter normale Forhold? Vi lever jo ikke for Tiden under normale Forhold, og hvad Værdi en Ejendom eller dens Besætning og Inventar vilde have, hvis vi den Dag i Dag levede under normale Forhold, det er der ingen Mennesker, der ved. Det er noget, som man kommer til at gætte sig til. Men at sætte ind i et Lovforslag en Bestemmelse, hvorefter Folk skal gætte sig frem, forekommer mig dog ret uheldigt. Jeg kan ikke se, det er muligt for nogen nu for Tiden at sige bestemt, hvad en Ejendom nu vilde være værd, hvis vi havde levet under normale Forhold. Jeg tror ikke, at det vil lykkes at fastsætte den, i hvert Fald saa længe vi bevæger os i denne Verden. Det er vist umuligt. Endskønt jeg altsaa fuldt kan tiltræde Formaalet for de Bestemmelser i § 6, tror jeg dog, at det var bedre, om de blev formet saaledes, at Aflysningskommissionen havde noget bestemt at rette sig efter og ikke skulde gætte sig til den Vurdering, den skal foretage. Jeg vil derfor henstille til Overvejelse, om det ikke var rigtigere at lægge den Værdi til Grund, som baade Ejendommen og Besætning og Inventar havde lige forud for Krigens Begyndelse, altsaa forud for 1. August 1914. Saa har vi noget at rette os efter.

Jeg kommer dernæst til en Bestemmelse i § 7, som gaar i en helt modsat Retning. Der siges der i 5te Stykke, at de aarlige Ydelser, for hvilke der sættes Kapitelstakst, skal beregnes efter Gennemsnittet for de sidste 24 Aars Takster med Udskydelse af de to højeste og de to laveste. Her gaar man altsaa til den anden Side og medtager Ydelser og Kapitelstakster for Krigsaarene, for Tiden altsaa Ydelse for 4 Krigsaar, og det finder jeg ikke rigtigt. Det forekommer mig, at disse ekstraordinært høje Priser, vi har haft, saa længe Kriegen har været — og det gælder baade med Hensyn til Ejendommenes og Besætningers Værdi og med Hensyn til de Ydelser, der har været svarede i disse Aar —, bør vi ikke tage med. Dette, at vi faar 4 høje Kapitelstakster med ind og derigennem skal fastsætte Købesummen for Fæstegaardene, kan let, synes jeg, medføre adskillige Urimeligheder. Ganske vist vil de 2 Aar blive skudt ud, og vi faar altsaa kun 2 Aar med ved Beregningen, men hvis vi tænker os, at Ejendommene først overgaar til Selveje i 1919, vil vi faa

3 Aar med. Disse 3 Aars høje Kapitelstakster vil faa en ikke ganske ringe Indflydelse paa den Købesum, der skal udredes. Jeg vil derfor henstille, at vi forlader disse Bestemmelser og ser bort fra Krigspriserne som Priser, der ikke egner sig til at benyttes ved denne Lejlighed.

§ 16 indeholder en Bestemmelse om, at de Fæstegaarde, der ikke er blevet bortsolgt i Løbet af 5 Aar, skal overtages af Staten. Jeg forstaar ikke rigtigt, hvorfor vi egentlig skal blande Staten ind i dette Spørgsmaal. Jeg tror nu for øvrigt ikke, at der, naar de 5 Aar er gaaet, vil være nogen Fæstegaard tilbage; maaske der kunde være 1 à 2, men de allerfleste vil nok sørge for at faa det Forhold ordnet i Løbet af disse Aar. Men selv om der skulde være en ganske enkelt Fæstegaard tilbage, forstaar jeg ikke, hvilke Grunde der kan være til, at Staten skal blandes ind i det Spørgsmaal. Det eneste, der kan anføres derfor, synes mig at være det, at vi skal have en Afslutning paa Fæstet. Men den Afslutning forekommer det mig dog, vi meget vel maatte kunne faa ogsaa ved anden Bestemmelse. Vi kunde jo blot sætte ind, at hvad der ikke var fæstet bort i disse 5 Aar, skulde sælges ved Auktion, saa var vi færdige med, at Staten skulde blandes ind i dette Spørgsmaal, og det kan jeg egentlig heller ikke se, at der er Grund til, men jeg erkender naturligvis, at det er ikke noget stort Spørgsmaal, og under nærmere Forhandling i et Udvalg vil vi forhaabentlig let kunne opnaa en Overenskomst herom.

Der kunde jo være enkelte andre Bemærkninger at fremsætte i Anledning af Lovforslaget; jeg skal ikke gøre det, fordi jeg tror, at de enkelte mindre Ting, der kan være at drøfte, lettest kan drøftes i et Udvalg. Hovedsagen for mig ved Behandlingen af dette Spørgsmaal er, at vi nu, efter at saa mange Aar er forløbet, siden denne Sag blev rejst, maa se at naa til en Afslutning, og jeg vil, som sagt, paa mit Partis Vegne meget anbefale, at vi nu søger at naa et Resultat i denne Rigsdagssamling, saaledes at vi faar en Afslutning paa dette gamle Spørgsmaal.

Godskesen: Som det blev udtalt af den højtærede Minister og den ærede foregaaende Taler (Ole Hansen), er det Spørgsmaal, vi i Dag beskæftiger os med, et meget gammelt Spørgsmaal; det har lagt Beslag paa Sindene her i Landet i det meste af et Par Menneskealdre. Jeg tror ogsaa, at den ærede sidste Taler har Ret i, at Fæste-